EUROPA-KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 30.5.2012
COM(2012) 304 final

Henstilling med henblik på

RÅDETS HENSTILLING

om Danmarks nationale reformprogram for 2012

med Rådets udtalelse om Danmarks konvergensprogram for 2012-2015

{SWD(2012) 304 final}

Henstilling med henblik på

RÅDETS HENSTILLING

om Danmarks nationale reformprogram for 2012

med Rådets udtalelse om Danmarks konvergensprogram for 2012-2015

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2 og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker[1], særlig artikel 5, stk. 2,

som henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer[2], særlig artikel 6, stk. 1,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen[3],

som henviser til Europa-Parlamentets beslutninger[4],

som henviser til konklusionerne fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som har hørt Det Økonomiske og Finansielle Udvalg, og

som tager følgende i betragtning:

(1) Den 26. marts 2010 godkendte Det Europæiske Råd Europa-Kommissionens forslag til en ny strategi for vækst og beskæftigelse, Europa 2020, baseret på en øget koordinering af de økonomiske politikker, som vil fokusere på nøgleområder, hvor der skal gøres en særlig indsats for at øge EU's potentiale for bæredygtig vækst og konkurrenceevne.

(2) Rådet vedtog den 13. juli 2010 en henstilling om de overordnede retningslinjer for medlemsstaternes og Unionens økonomiske politikker (2010-2014) og den 21. oktober 2010 en afgørelse om retningslinjer for medlemsstaternes beskæftigelsespolitikker[5],

---

1 EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.
2 EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25.
3 COM(2012) 304 endelig.
4 P7_TA(2012)0048 og P7_TA(2012)0047.
5 Rådets afgørelse 2012/238/EU af 26. april 2012.

som tilsammen udgør de "integrerede retningslinjer". Medlemsstaterne blev opfordret til at tage de integrerede retningslinjer i betragtning i deres nationale økonomiske politik og beskæftigelsespolitik.

(3) Den 12. juli 2011 vedtog Rådet en henstilling om Danmarks nationale reformprogram for 2011 og afgav en udtalelse om Danmarks opdaterede konvergensprogram for 2011-2014.

(4) Den 23. november 2011 vedtog Kommissionen den anden årlige vækstundersøgelse, som markerede starten på det andet europæiske semester med forudgående og integreret politisk samordning, som er forankret i Europa 2020-strategien. Den 14. februar 2012 vedtog Kommissionen på basis af forordning (EU) nr. 1176/2011 rapporten om varslingsmekanismen[6], hvori Danmark blev udpeget som en af de medlemsstater, for hvilke der ville blive gennemført en dybdegående analyse.

(5) Den 2. marts 2012 tilsluttede Det Europæiske Råd sig prioriteterne med henblik på sikring af finansiel stabilitet, finanspolitisk konsolidering og tiltag til fremme af vækst. Det understregede behovet for at fortsætte en differentieret og vækstfremmende finanspolitisk konsolidering, genetablere normale lånemuligheder for erhvervslivet, fremme vækst og konkurrenceevne, håndtere arbejdsløsheden og de sociale konsekvenser af krisen og modernisere den offentlige forvaltning.

(6) Den 2. marts 2012 opfordrede Det Europæiske Råd tillige de medlemsstater, der deltager i europluspagten, til at fremlægge deres tilsagn i så god tid, at de kan indgå i deres stabilitets- eller konvergensprogrammer og nationale reformprogrammer.

(7) Den 30. april 2012 afleverede Danmark sit konvergensprogram for perioden 2012-2015 og sit nationale reformprogram for 2012. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen. Kommissionen konkluderede i sin dybdegående analyse[7] i henhold til artikel 5 i forordning (EU) nr. 1176/2011, at Danmark oplever interne og eksterne ubalancer, der dog ikke er uforholdsmæssigt store.

(8) Baseret på vurderingen af det opdaterede konvergensprogram for 2012 i henhold til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 er Rådet af den opfattelse, at det makroøkonomiske scenarie, der danner grundlag for de budgetmæssige fremskrivninger, er plausibelt. Scenariet, ifølge hvilket der forventes en BNP-vækst på 1,2 % og 1,5 %, svarer stort set til Kommissionens prognose fra foråret 2012, der opererer med en vækst på 1,1 % og 1,4 %. De offentlige underskud er således en anelse mindre i konvergensprogrammet (4,0 % og 1,8 % af BNP i henholdsvis 2012 og 2013 sammenlignet med 4,1 % og 2,0 % af BNP i Kommissionen prognose fra foråret 2012). Den budgetstrategi, der er skitseret i programmet, tjener til at rette op på det uforholdsmæssigt store underskud senest i 2013 og nå den mellemfristede målsætning om et budget, der i det mindste strukturelt er i balance i 2010. Programmet bekræfter dermed den foregående mellemfristede budgetmålsætning, der på passende vis afspejler kravene i stabilitets- og vækstpagten. Det planlagte samlede underskud i 2013 er foreneligt med en rettidig korrektion af det uforholdsmæssigt store underskud,

---

6 COM(2012) 68 endelig.

7 SWD(2012) 153 endelig.

og når der tages udgangspunkt i den (genberegnede) strukturelle budgetsaldo[8], er den planlagte finanspolitiske indsats i det år i overensstemmelse med den henstilling, som Rådet afgav som led i proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud i juli 2010. Konsolideringsstrategien er blevet lagt senere i regeringsperioden end tidligere planlagt, og i 2013 bliver der behov for en betydelig indsats for at tilvejebringe den påkrævede strukturelle tilpasning. Risikoen for en overskridelse af referenceværdien på 3 % af BNP i 2013 er begrænset. I henhold til Kommissionens prognose fra foråret 2012 forventes der et offentligt underskud på 2,0 % af BNP. Baseret på den (genberegnede) strukturelle budgetsaldo for 2013 og derefter bliver den skønnede forbedring af den strukturelle budgetsaldo mindre den de 0,5 % af BNP, der kræves i henhold til stabilitets- og vækstpagten. Samtidig forventes vækstraten for de offentlige udgifter efter indregning af de diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden at være i overensstemmelse med stabilitets- og vækstpagtens udgiftsreferencesats. En del af budgetunderskuddet vil blive finansieret ved at nedbringe statens indestående i Danmarks Nationalbank. Danmarks offentlige bruttogæld forventes at falde fra 46,5 % af BNP i 2011 til 41,1 % af BNP i 2015, dvs. til et godt stykke under 60 % af BNP.

(9) Det er vigtigt for Danmark, at arbejdsudbuddet forøges med henblik på at sikre velfærden og den finanspolitiske bæredygtighed i fremtiden. I 2011 blev der i Danmark opnået enighed om en vidtgående reform af efterlønsordningen, og den tidligere planlagte forhøjelse af den normale pensionsalder og dens sammenkobling med den forventede levetid blev fremrykket. Der skal nu fokuseres på en reform af førtidspensionsordningen og fleksjobordningen. Regeringen har fremsat et forslag til reform på dette område, som straks bør implementeres. Der skal gøres noget ved de stadig større forskelle mellem jobmulighederne for personer med indvandrerbaggrund og resten af den arbejdende befolkning.

(10) Væksten i arbejdsproduktiviteten i Danmark er aftaget i de seneste tiår, og en af årsagerne hertil er de forholdsvis ringe resultater på uddannelsesområdet. Trods de store udgifter til uddannelse er uddannelseskvaliteten i Danmark i henhold til OECD's Pisa-undersøgelse kun gennemsnitlig. Desuden er de studerende generelt ældre ved afslutningen af deres studier end i andre medlemsstater, og frafaldsprocenterne fra erhvervsuddannelserne er forholdsvis høje. Som reaktion på udfordringerne på dette område har regeringen bebudet en række nye tiltag på både folkeskole- og ungdomsuddannelsesområdet. 2012-budgettet støtter også indførelsen af sociale klausuler i offentlige udbud og foranstaltninger, der kan gøre det finansielt fordelagtigt for private virksomheder at tilbyde praktikpladser og derved forøge antallet af ledige pladser. Spørgsmålet om forøgelse af udbuddet af praktikpladser vil også blive behandlet under trepartsforhandlingerne og som led i arbejdet i en tværministeriel arbejdsgruppe.

(11) En anden potentiel årsag til den for langsomme produktivitetsvækst er den relativt ringe grad af konkurrence i Danmark. I 2011 blev der vedtaget en konkurrencepakke rettet mod især byggeriet, detailsektoren, sundhedssektoren og den offentlige servicesektor. Konkurrencen inden for taxakørsel og på transportområdet samt liberaliseringen af apoteker er ved at blive analyseret, og denne analyse vil muligvis

[8] Den konjunkturkorrigerede saldo eksklusive engangsforanstaltninger og midlertidige foranstaltninger som genberegnet af Kommissionens tjenestegrene på basis af oplysningerne i programmet og ved hjælp af den i fællesskab aftalte metode.

føre til nye foranstaltninger. Der forhandles p.t. om en forøgelse af kommunernes og regionernes offentlige indkøb med regionale og lokale myndigheder. På dette punkt konkluderede et regeringsudvalg for nylig, at den danske konkurrencelov trænger til at blive skærpet, og at bødeniveauet for overtrædelse af konkurrenceloven er for lavt til at virke afskrækkende. Da der i det seneste års tid kun er blevet taget et begrænset antal konkrete initiativer på dette område, skal der tages nye skridt for at rette ordentligt op på dette problem.

(12) Det fremgår af den dybdegående analyse i henhold til artikel 5 i forordning (EU) nr. 1176/2011, at mens husholdningernes høje bruttogæld til en vis grad er et strukturelt kendetegn ved den danske økonomi, hvor husholdningernes formuer langt overstiger deres gæld, opstår der betænkeligheder vedrørende husholdningernes høje gældsniveau, eftersom udviklingen på boligmarkedet synes at have fået gælden til at stige med mere, end hvad der kan forklares med strukturelle faktorer. Desuden har realkreditlånenes sammensætning ændret sig siden 2003, da afdragsfrie lån og lån med variabel rente har vundet i popularitet i forhold til fastforrentede afdragspligtige lån. For et givet gældsniveau er husholdningerne derfor mere følsomme over for rentestigninger og udsving i ejendomspriser i dag, end de var for ti år siden. Dette udgør en potentiel risiko for den finansielle og økonomiske stabilitet. Der må træffes relevante foranstaltninger i Danmark for gøre noget ved svaghederne i realkreditsystemet. Desuden er Erhvervs- og Vækstministeriet i færd med at analysere fordelingen af formue og gæld på tværs af husholdningerne og deres potentielle sårbarhed i tilfælde af forskellige økonomisk chok. Det bør imidlertid også overvejes at træffe foranstaltninger for at forhindre en procyklisk udvikling på boligmarkedet på mellemlang sigt, og det bør helst ske ved at bringe ejendomsværdibeskatningen på linje med de reelle markedsværdier. Fremtidige procykliske effekter kunne også forhindres ved at fjerne loftet over den årlige stigning i den kommunale ejendomsskat. Sådanne foranstaltninger bør indføres gradvist, og der bør tages hensyn til det aktuelle behov for stabilisering af boligmarkedet.

(13) Danmark har givet en række tilsagn som led i europluspagten. Disse tilsagn og udmøntningen af de tilsagn, der blev givet i 2011, vedrører forøgelse af beskæftigelsen, forbedring af konkurrenceevnen, styrkelse af holdbarheden i de offentlige finanser og forbedring af den finansielle stabilitet. Kommissionen har vurderet gennemførelsen af tilsagnene under europluspagten. Der er taget hensyn til resultaterne af denne vurdering i disse henstillinger.

(14) Inden for rammerne af det europæiske semester har Kommissionen gennemført en omfattende analyse af Danmarks økonomiske politik. Den har vurderet konvergensprogrammet og det nationale reformprogram og fremlagt en dybdegående undersøgelse. Den har ikke blot taget hensyn til deres relevans for en holdbar finanspolitik og socioøkonomisk politik i Danmark, men også til, i hvor høj grad de er i overensstemmelse med EU's regler og retningslinjer, da der er behov for at styrke den samlede økonomiske styring i Den Europæiske Union, ved at der fra EU-niveau ydes bidrag til kommende nationale beslutninger. Dens henstillinger under det europæiske semester er afspejlet i henstilling 1-5 nedenfor.

(15) I lyset af denne vurdering har Rådet gennemgået Danmarks konvergensprogram, og dens udtalelse[9] er afspejlet i især henstilling 1 nedenfor.

(16) På baggrund af resultaterne af Kommissionens dybdegående undersøgelse og denne vurdering har Rådet gennemgået Danmarks nationale reformprogram for 2012 og Danmarks konvergensprogram. Dets henstillinger under artikel 6 i forordning (EU) nr. 1176/2011 afspejles især i henstilling 3, 4 og 5 nedenfor,

HENSTILLER, at Danmark i perioden 2012-2013 tager skridt til:

1. at gennemføre budgetstrategien som planlagt for at rette op det uforholdsmæssigt store underskud senest i 2013 og sikre den gennemsnitlige årlige strukturelle tilpasning, der er angivet i Rådets henstillinger under proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud. Derefter bør Danmark sikre en passende strukturel tilpasning til at gøre tilstrækkeligt fremskridt i retning af den mellemfristede budgetmålsætning, herunder nå udgiftsreferencesatsen

2. at øge det langsigtede udbud af arbejdskraft ved at gennemføre en reform af førtidspensionsordningen og ved i højere grad at målrette fleksjobordningen mod personer med nedsat arbejdsevne og forbedre beskæftigelsesmulighederne for personer med indvandrerbaggrund

3. at implementere de bebudede foranstaltninger uden forsinkelse, forbedre omkostningseffektiviteten i uddannelsessystemet, nedbringe frafaldsprocenterne i den erhvervsfaglige uddannelsessektor og forøge antallet af praktikpladser

4. at fortsætte indsatsen for at fjerne hindringer for konkurrence inden for især den lokale servicesektor, detailsektoren og byggesektoren, herunder ved at åbne kommunernes og regionernes indkøb af tjenesteydelser op for konkurrence og sikre, at sanktionerne for overtrædelse af konkurrenceloven er tilstrækkeligt afskrækkende

5. at overveje flere forebyggende foranstaltninger med henblik på at styrke stabiliteten på boligmarkedet og i det finansielle system på mellemlang sigt, herunder ved at tage hensyn til resultaterne af Erhvervs- og Vækstministeriets igangværende undersøgelse af fordelingen af formue og gæld på tværs af husholdningerne og ved at tage realkreditsystemet og det kommunale ejendomsskattesystem op til revision.

Udfærdiget i Bruxelles, den

På Rådets vegne
Formand

[9] I henhold til artikel 9, stk. 2, i Rådets forordning (EF) nr. 1466/97.